

JOURNALISTIEKE ALLIANTIE

• 14 APRIL 2022 •

AANLEIDING

We leven in een veranderende samenleving met maatschappelijke tegenstellingen die leiden tot spanningen en toenemende polarisatie. De burger wordt beïnvloed door Big Tech, internetbubbels en te kwader trouw gecommuniceerde misleidende of onjuiste informatie.

De onafhankelijke pluriforme nieuwsvoorziening staat steeds meer onder druk. Een sterke publieke mediasector naast de grote (buitenlandse) private uitgevers is noodzakelijk om een divers medialandschap in stand te houden.

Het media-aanbod verandert geleidelijk maar onmiskenbaar. Lineair tv-kijken wordt minder populair, streaming video groeit. De traditionele tv-kijker wordt ouder en de positie van de publieke omroep als fundament van betrouwbare informatie is voor jongere generaties minder vanzelfsprekend. Dat kan een bedreiging worden als we niets doen. Het veranderend media-gebruik door de burger vraagt om aanpassingen.

In deze maatschappelijke context denken wij dat een journalistieke alliantie tussen de NOS en dertien regionale publieke media-instellingen (RPMI's) door het publiek als een logische stap wordt ervaren. We willen gezamenlijke journalistieke waarden vastleggen en uitdragen om tot verdere kwaliteitsverbetering van de nieuwsvoorziening bij alle partners te komen. En dus meer kwaliteit voor het publiek.

De RPMI's zitten in de haarvaten van hun eigen regio's, op ooghoogte met het publiek. Die kwaliteit nemen zij mee naar de samenwerking met de NOS, de grootste onafhankelijke journalistieke redactie van Nederland, waar juist andere sectoren van de journalistiek sterk zijn ontwikkeld. We versterken elkaar en vullen elkaar aan. De optelsom leidt tot een toekomstbestendige binnenlandse nieuwvoorziening.

Ons doel in één zin: we willen op nieuwsgebied meer gaan samenwerken aan de voorkant van het journalistieke proces, op basis van gezamenlijke, onderscheidende journalistieke waarden.

ALLE DELEN VAN HET LAND, ALLE GROEPEN VAN DE SAMENLEVING

De publieke media zijn een cruciaal fundament van een goed functionerende democratie en rechtsstaat. We richten ons op alle Nederlanders. Door de spreiding van onze verzorgingsgebieden kunnen we het nieuws perfect in alle delen van het land van dichtbij volgen.

Als publieke media-instellingen, die 24/7 actief zijn, hebben wij veel gemeenschappelijke professionele doelstellingen op het gebied van nieuwsvoorziening. Om die reden kennen we al jaren de succesvolle samenwerking via Bureau Regio, als schakel tussen NOS en de RPMI's. We behouden en versterken deze bestaande structuur voor verdere intensivering van de bestaande samenwerking. De regionale omroepen en NOS vullen elkaar aan en versterken elkaar. Door krachten te bundelen willen we een groter en breder publiek bereiken met nieuws, verhogen we de herkenbaarheid en verbinden we ons meer met (nieuw) publiek.

Dit doen we als zelfstandige organisaties binnen het huidige wettelijke en bestuurlijke kader en met behoud van de onze rollen en wettelijke taken, die voor de NOS zijn vastgelegd in een wettelijke taak en voor de RPMI's in concessies.

NIEUWE ANTWOORDEN OP MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

In een democratische samenleving heeft de meerderheid respect voor minderheidsopvattingen. Maar als de aandacht voor minderheidsopvattingen en evidente vertegenwoordigers daarvan het zicht ontnemt op brede groepen in de samenleving, schieten media tekort.

Juist nu is er urgentie voor betrouwbare, niet-vooringenomen, breed gedragen en verbindende journalistiek. Voor publiek gefinancierde nieuwsorganisaties is vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ons publiek informeren de enige drijfveer.

We willen onze journalistieke opdracht bewuster vormgeven om onze publieke taak zo goed mogelijk uit te oefenen in de context van de maatschappelijke ontwikkelingen. We willen journalistiek meer oog hebben voor dieperliggende oorzaken en trends dan voor incidentele gevolgen of belangen. Met als doel dat het brede publiek zich beter herkent in ons werk. Met zo'n aanpak stimuleren we het vertrouwen in de journalistiek en versterken we onze publieke taak.

ONZE KWALITEITSDOELEN

Onze alliantie gaat niet over kostenverlaging maar over kwaliteitsverhoging op alle platforms: online, radio en tv. Samengevat hebben we de volgende kwaliteitsdoelen voor ogen:

- Door onze aanpak, onderwerpkeuze en werkwijze nadrukkelijker herkenbaar zijn bij het publiek.
- Niet méér van hetzelfde, maar elkaar inhoudelijk aanvullen, waardoor we meer waar bieden voor de beschikbare publieke middelen en een verdere verschraling van het onafhankelijke media-aanbod tegengaan.
- Naast de dominante (buitenlandse) mediaorganisaties een pluriforme nieuwsvoorziening ook op langere termijn garanderen.
- Dieper geworteld raken in de samenleving, meer impact hebben, zowel nationaal, regionaal als lokaal.

MEER SAMENWERKING AAN VOORKANT JOURNALISTIEKE PROCES

Tot nu toe blijft onze samenwerking te vaak beperkt tot het uitwisselen van reeds geproduceerde nieuws- of onderzoeksverhalen.

Het doel van onze alliantie is meer samen te werken aan de voorkant, dus bij de nieuwsgaring en in de productiefase om zo tot betere journalistiek te komen. Met het vrijelijk uitwisselen van agenda's, het samen produceren van onderwerpen of gecombineerde aanpak van verhalen en/of projecten.

Deze aanpak vergt een groot onderling vertrouwen.

Als het gaat om structurele nieuwssamenwerking werken partijen samen op basis van exclusiviteit. Journalistieke projecten met andere (publieke) partners zijn niet uitgesloten.

Samenwerking met lokale omroepen kan waardevol zijn bij het versterken van ons media-aanbod.

VERVOLGSTAPPEN:

- NOS en RPMI`s agenderen ieder jaar gezamenlijke journalistieke thema's waarover we verhalen vertellen via alle kanalen (nationale agendasetting). Thema's die onderliggende maatschappelijke ontwikkelingen naar boven halen in plaats van illustraties van de polariserende maatschappij. Dit doen we aanvullend op de huidige samenwerking.
- De hoofd- en/of eindredacties van NOS en regionale redacties, inclusief Bureau Regio, houden iedere twee maanden inhoudelijke evaluaties om de kwaliteit van gezamenlijke of uitgewisselde journalistieke producties en de vernieuwde samenwerkingscultuur te bespreken.
- De gezamenlijke research van de NOS en de regionale redacties wordt verder versterkt. Een coördinator onderzoeksjournalistiek van de regionale omroepen jaagt dit proces mede aan.
- Een 'regioplanner' sluit namens de regionale partners aan bij alle plannings-overleggen van de NOS. Deze planner koppelt redacties bij de garing en productie van nieuws, aan de voorkant van het journalistieke proces.
- Wederzijds stellen we onze agenda's open.
- Tijdens grote nieuws-evenementen als verkiezingen, herdenkingen en tijdens calamiteiten is er een gezamenlijk redactionele en productionele afstemming tussen NOS Binnenland en de 13 regionale omroepen. Dit doen we via de bestaande samenwerking Bureau Regio (als verbinder)
- Bij binnenlandse (agenda)evenementen werken NOS en de regionale media-instellingen in betreffende regio zo veel mogelijk samen. Regelmatig overleg over elkaars evenementen-agenda wordt standaard.

- Het uitwisselen van beeldmateriaal rond een evenement is standaard, evenals het zoveel mogelijk gebruik van elkaars ingezette (technische) middelen.
- We maken een gezamenlijke podcast over onze journalistieke aanpak.

GEZAMENLIJKE TRAINING EN OPLEIDING VAN PERSONEEL

We willen met hulp van de NOS de kwaliteit van de regionale journalistiek een impuls geven. Dat kunnen we doen door NOS-ervaring en kennis in te zetten op het gebied van opleiding en training, door personeel uit te wisselen en door regelmatig inhoudelijk overleg. Dit helpt ons om inhoudelijk verder naar elkaar toe te groeien en een sterker klimaat van samenwerking te creëren.

VERVOLGSTAPPEN:

- NOS en RPMI`s bundelen hun talentontwikkeling en opleidingsprogramma's in een 'academy' met zowel scholing in Hilversum als in de regio. De ontwikkelde modules zijn voor NOS, regionale omroepen en gelieerde lokale samenwerkingspartners beschikbaar.
- Structurele uitwisseling van personeel tussen de NOS en de regionale omroepen. Via een vast schema worden redacteurs en eindredacteurs op elkaars redacties gestationeerd.
- Training van redacties om te werken aan meer verhalen over het brede midden. Hoe gaan media bewust om met wij/zij denken?

GEZAMENLIJKE TECHNISCHE ONTWIKKELING

Om veel intensievere journalistieke samenwerking mogelijk te maken, zijn innovatieve stappen op het gebied van techniek noodzakelijk. Technische systemen van de regionale omroepen en de NOS die op elkaar aansluiten zijn een cruciale randvoorwaarde (zoals Regio Exchange, de Mediacloud en redactiesystemen).

Samenwerking op het gebied van technische online-innovatie door NOS en de RPMI's vindt plaats in nauw overleg met Regiogroei (innovatieplatform van 10 van de 13 RPMI's).

VERVOLGSTAPPEN:

- De ontwikkeling van één nieuwsroomsysteem of systemen die perfect op elkaar aansluiten zodat alle publieke nieuwsafdelingen in het hele land transparant en efficiënt samenwerken (agenda-deling, eenvoudiger uitwisseling content).
- Een gezamenlijk ontwikkelde app (voorkant en/of achterkant) met de nieuwsvoorziening van de RPMI's en de NOS.
- Het samenwerken in en samenvoegen van data-onderzoek en het creëren van een gezamenlijk onderzoeksteam.
- Het doel is om voor eind 2022 in samenspraak tussen NOS (Redactie, Digitale Media) en RPMI's (Regiogroei en de Coördinator Digitale innovatie) tot een aanpak en planning te komen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Onderdeel van een verdere uitwerking van de Alliantie is een gedetailleerde financiële paragraaf. Uitgangspunt is dat we binnen bestaande structuren werken (zoals Bureau Regio). Het kabinet heeft in het Coalitieakkoord 30 miljoen euro structurele steun aan de mediasector opgenomen. Te bezien valt in welke mate dit initiatief vanuit de overheid ondersteund kan worden.